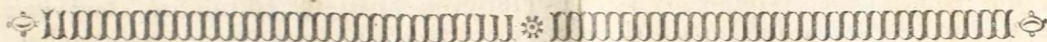

Erdélyi Híradó

Szombaton, $\frac{6}{4}$ (Július 4-dikén) 1831

Frantziaország—Nagybritannia—Hollandia—Svédország—Lengyelország—Muszkaország
Törökország—Erdélyország—Magyarország—Nzti. Társalkodó 23-dik Szám.

FRANTZIAORSZÁG

Páris, máj. 9. — Az Alsókamara' felbomlása minden órán elérkezik, és az új Választó-tsatátjún. közepére teszik. Minden erejéből dolgozik már az "Aide toi le ciel t' aidera", küldözi széjjel a' kerülő-írásokat különös utazók által 's több efféle: de a' mint általjában hiszik, most egyszer, talán falra fogta hányni a' borsót (den Mäusen gepflissen habe).

Páris, máj. 10. — Ezen hónap 5-dike-öltá számtalan nép látogatta-meg a' győzödelem' oszlopát a' Vendome-piaztzon, hogy ára virágokat hányon 's koszorúkat aggasson, 'sat. Máj. 9-dikén, te le voltak efféle emlékeztető ajándékokkal az oszlop' talpának kiálló részei; 's a' koszorúkon 's virágokon különböző fennírások voltak. A' többek között, volt felállítva az oszlop mellett két cip rus 6 talp magasságu kádakban, ezek is fennírásokkal, mellyeknek egyike a' Napoleon' képe' újjra feltételét a' betsület-legio' keresztjére, követelte; a' másik azt óhajtotta, hogy az a' törvény, mely a' Buona-parté' familiát a' frantzia-földről kirekesztve tartja, vissza-vétessek, úgy-hogy a' Tsászár' fija vissza jöhessen, és a' Frantziákkal egyesülve, attya' emlékezetét tisztelhesse. Mindez, természettel temérek népet húzott magához, mely a' virág-

szörök'-repülő-írások' kiabálói által lett tolongásnál, mind-inkább szaporodott. Tíz óra-tájban este, ömlött a' számtalan nép-sepredék a' Vendome-piaztzra, a' hol az oszlop körül tántoltak, azután letérdeltek, a' marseillaise-t énekelték, 's végre Vive la Republique! vive le Peuple Souverain!-t kiáltottak. Innen mentek a' concorde-piaztzra, ott is tántoltak: azután a' Palais-Royal-hoz is kiáltották a' lovardának: Vive la Ligne! de őket ere széjjel oszlatta a' szolgálaton álló nemzeti gárda. A' Vendome-oszlop' aljára hányt 's rakott ezerféle mindent eltakarított a' politzia azon éjjel: de másnap' reggel ismét seregestől toúlt oda a' néző 's a' virágokat a' körülvevő katona-ság' fején által szórták-be a' vaskorlátón. Akkor elő-vették a' Sapeur-pompiereket a' tűzoltó fetskendezőkkal, kik olyan víz-özönt botsátottak a' népre, hogy, mind a' kiöntött ürgével vetekeedett, 's repült, a' méré mehetett lutskoston. — Ezt az újjmódi stratagemát, juste milieu ágyúzó-seregnek nevezte a' National. Számtalan embert fogdostak-el, és nyomon törvényszék elébe adták.

A' Journálok szerint, a' diplomatikai kar Párisban gyakran tanátskozi egygyütt. Ugy gondolják, hogy a' dolog Lengyelországot illeti. — A' tíz napi utazás-

ra induló Királyt Orleans és Chartres Hgek. kísérik. Egyéberánt, az ő kísérei igen nagy számmal lesznek, tudván, hogy Rouenban a' Ministerek és egyéb kísérei, egy fogadóban 75 szobát rendelkeztek. — A' Sebastiani Tiburce' Gen. konst. polji Követté-neveztetése, mint ezt a' Journálok Guilleminot Gen. helyett hirdették volt, tökéletes költemény a' Courier Français szava szerént. — Ugyanez a' Courier mondja egy tziккеj' végén a' párisi Érsek' állhatatos nem-engedéséről, hogy a' Grégoire Püspök' holt-testét a' del' Abbaye templomba bevigyék, — két minister-tanáts dolgozott ezen a' tárgyon, 's az utolsóban azt végezték, hogy ha bár ellenzi-is az Érsek és a' Flebanus a' holt-test' templomba-vitelét; még-is be kell azt oda vinni.

NAGYBRITANNIA

A' Lloyds Káffházban az itt következő tudósítást ragasztották ki máj. 9-dikén reggel: "A' Chagledéukirály trónjáról írja egy útczáró újságra, hogy Fayal és St. Miguel szigeteket meghódította volna apr. 30-dika előtt egy terceirai hadiszállítvány. Másutt, kétségbe hozzák az utólsót; de hogy azt-is minden órán elfoglalnák, állítják.

A' Spectator ezt beszéli: "Lieven Hertzeg jelenti Palmerston Lordnak, — a' Tsászár örömost hallgatna a' lengyel ügybajt illető minden tanátsadásokra, mihelyt a' revolutiót meg fogta fojtani. A' kútkáva meg a' tótgyermek juthat ére eszünkbe. Ugyláttzik, hogy Frantziaország' és Anglia' részéről egy munkás belé-avatkozás fog elő-állani, kivált' Frantziaország' részéről; minthogy Perier Kazimir Ur a' múlt héten azt adta értésére a' muszka Követnek: Frantziaország' belső tsendessége, nagyobb-részent, a' Lengyelek' győzödelmétől, vagy a' Miklós Tsászár' igasság-tételétől a' győzödelm u-

tán, fog függeni.

A' Morning Chronicle jelenti: "Egy a' múlt éjjel érkezett Posta Rio-Janeiróból, Salazár Gróf portugalli Regentia' Ministerének hivatali tudósítását hozá, a' St. Amara Marquis' itteni Kötésének meg-esmérése-felől, Brasilia' részéről lett lekötelezés eránt, mely szerént ez, az interest és az angliai költsönözés' leróvasát magára veszi, azon bizonyossá-tétellel, hogy a' júniusban kitelő fél-esztendei kamatok a' Tsászár' haza-jövele után minas-i útjából, mindjárt ki fognak fizetetni. Az az által, gondolhatólag várható emelkedése az említett költsönnek azt viszi-végbe az Igazgatóságon, hogy munkás lépéseket tehet, hogy Portugalt —

A' Courier azt mondja: "Tudósítások jöttek volna, hogy Hollandban egy igen kiterjedt egyesület támodott, hogy a' Királyt kényszerítse Luxemburg' bírásból nem tsinalni többé politikai dolgot Hollandra-bevaz. (Holland' legfontosabb emberai segítették-elő ezt a' társaságot, 's azt óhajtkák, hogy Belgaországgal kereskedő-kötést határozzanak." — A' Sun szerént, a' párisi Journálok olyan tzi-keikkel vannak tele, melyek a' júliusdiszességet illetik. Megkülömbözteti magát ezek közt a' Moniteur az ő keserű hangjával, a' mint az a' Királyt és Ministereket védelmezi. Mi, magunk' részéről, úgy gondoljuk, hogy a' Király igen rosszul tselekedett, és még rosszabbul tanátsoltak neki. Nem sokára megbánja az országlovszék, hogy nem egy ösvényen jár az esztendőszáz' lelkével, és még inkább nem a' mozdulásal, mely a' július-revolutiót szülte, és a' mely Orleans Hget. Frantziák' Királyává tette. Lajos Filep nagyon hajlandó annak elfelejtésére, hogy ő többet köszönhet a' Nemzetnek, mint ez neki. A' júliusi vitézek, magok nyerték-meg a' jegyet, mely egy

népvégzés által őket bátorságra eszméltetné; és így, át-hágtá a' Király a' maga jussát, ha nekik azt, mint királyi kedvezést, akarja adni.

A' Falmouth-Paket (Híradó) bejelenti a' Billow brigget' elsűjjesését, mely 30 invalidussal (tehetetlennel) a' 81-dik regementből, és 68 asszonnyal és-gyermekkel, Bermuda-ból Halifax-ba, mindenestől, a' mint vólt, — elült.

Hol-is repdes már az ág. Reform! A' Courierban e' van: "A' legújabb East-India Magazin azt mondja egy tzikkéjében a' telepekről, — mivel' egy reformált Parlamentben semmi mód nem találtatna a' telepek' haszna-érdeklésére a' bezárt boroughok' Képviselői által; tehát, engedődne-meg a' telepeknek saját tagjaikat küldeni a' Parlamentbe. Ez, igen nagy dolog: mert ezek az alattvalók többen vannak 3-annyinál mint az egész Nagybritannia' és Irland' lakosai együttl." Az említett telepi Híradó az itt következő listát hozza-fel azon helyekről, a' mellyek Parlemttagokat küldenének: "Calcutta és ennek külső-városai, egy millió lakosaival és a' bengáli Praesesség 50 millió lakosaival, küldenének 4 Képviselőt az Alsóházba; a' bombay-i Praesesség 2-t; Madras 2-t; felső Canada 2-t; alsó Canada 2-t; Newsdwales 2-t; Vandiemensland 1-t; a' Jóremény-cáp. 2-t; Mauritius 2-t; Ceylon 2-t; Jamaica 2-t; Barbados 1-t; Trinidad 1-t; Newfoundland 1-t; Newbraunschweig 1-t; Málta 2-t; a' Joniai Szigetek 2-t; Jersey és Guernsey 1-t; Man sziget 1-t, — mind össze = 32 Tag.

Indiában, a' Globe szerint, szembetűnő zendülés ütötte volna ki magát az északnyugoti Tartományokban; Runjeet Sing 50,000 emberrel állana táborban.

HOLLAND

Az Amsterdamer Handelsblad azt mond-

ja: "Azt halljuk — a' Belgák a' Királynak 200,000 forint kárpótlást ígértek esztendőnként Luxemburgért. Ugyanazon módon akarnák ők föllünk Maestricht-ot és Staatsflandern-t megvásárolni. Az adósságra-nézve, kiki viselje a' maga' saját terhét, a-mint az, az eggyesülés előtt vólt; az 1815-ólta tsinált újj adósságnak hasonfelét pedig mindenik Fél egyformán hordozza. Ajánlják még a' Belgák magokat ára, hogy a' telepekbe-hajókázásról lemondanak.

SVÉDORSZAG

Ebből az országból is, mint szinte minden országból Európában, azt írják, hogy ott, még apr. 29-dikéig az éjjelek szörnyű hidegek vóltak, és a' tavasz' kezdte-ólta, tsak egy tsepp eső-sem vólt akkorig.

Az upsalai Híradóban, ezen fennírás alatt. "Finniai Tudósítások", e' van: "A' víz' legelső kinyílásával, fog kiindulni Sweaborgból 3 muszka lineahajó és 2 frigatte, mellyek egynehányat a' tengeri-katonaságból (equipage) felvonnának, kikből most a' Sweaborgi várvéd áll (hivatalos). A' felfegyverkezés-tárgyak 'sat. mellyek az elosztatott kemény puskás-tapatokéi vóltak, kótyavetyén adattatnak-el. — Finnlandi Levelek nem emlékeznek sok stockholmi Journálokban említett Ukásokról, mellyek az egész földnépe lefegyverkezéséről szóllottak; mely parantsolat az Alandiaknál, a' tengeři-kutyakra, az ő' legfőbb élelmek' ágára-nézve, ellentállást talált volna. — Az Universtás' vicekantzellariussa, azelőtt a' finnai hadsereg' fővezére, Steinheil Steven Gróf, megkapta kívánsága szerént, mindennemű hivatalából-elbotsáttatását.

Ugyanazon Journál írja apr. 13-dikán Malmö-ből: "Két Lengyel, kik mostanában Kopenhagenből Malmö-be jöttek, egykik, sürgetős familiai ügybajban utazván, bis videntur mori, őrizet alá tétet-

tek mihelyt a' földre kiléptek — a' columbiai constitutioval vis-a-vis, — parantsolatot is vettek, nyomon mindjárt megfordulásra; a' mit el is követtek.

LENGYELORSZÁG

A' nemzeti országlószék, máj. 1-ső napján, az itt röviden elő-adott Hirdetményt tette közönségesse: "Május' 3-dika közelget. Minden jó Lengyelnek ditsősséges nap ez; mellyen a' nemzet a' világ szeme' láttára, 1791-ben magának újj-országalmódot adván, saját létét újjra megfészkelni törekedett, 's egy mérész lépés által bizonyosságot tett arról, mennyire buzog az magát az előítéletek alól felszadítani 's a' rendnek és törvényszerzésnek okosabb maximái után járni. Ohajtottta a' Lengyel ezt a' napot minden esztendőben megülni; de, vaj-mi sokánem lehetett ebben neki öröme! Annál-ívessegesebben jelenik most neki meg máj. 3-dika! Leraztuk a' rabszolgaság' jarmát, és a' már sokszor vissza vert ellenkezőnk éppen ezen napokban nyomul vissza hovatovább a' mi' sasunk előtt. De ez a' kegyetlen ellenség, mely sasunk előtt fut, más ellenkezőt hagyott nekünk, mely fővárosunkban veszedelmesebb lehet; — a' cholérát hozta hazánkra. Vigyáz ugyan felettünk az Isten; de nekünk magunknak-is ébren kell lennünk. Tapasztalt Orvosok vélekedése szerint, el kell kerülnünk a' nagy gyűléseket; holott e' nélkül nem lehet nagy inneplés. Kövessük azon bölts emberek' tanáts-adását, szükségesnek találván a' nemzeti országlószék is e' kedves ünepünket elhalasztani. Ilyen környületek között, kedvesen vészi az ÚR a' mi' szívünk' magános kiömlését-is, mint ha ez egész sokaság' gyülekezetéből emelkedne az egekbe; apró társaságokban-is tölthetjük teljes örömléket. Ilyen tzeállal hívja tehát most meg a' nemzeti országlószék az egész lengyel

nemzetet május' 3-dikának inneplésére, hálát adván az elmúltakért a' Mindenhatónak, esedezzünk hazánk' jövendő szerentséje' megerőssítéséért: legyünk vidám szívvel jó Lengyelek, különösön máj. 3-dikán! — Czartoryski Hertzeg.

Egy Levél Memelből, máj. 8-dikáról, a' Staats-Zeitungban, ezt beszéli: "A' muszka katonaság, mely Krottingennel általellenben a' dombokat elfoglalta vólt, ismét vissza ment Polangenbe, és Ritzenig az ég alatt gypelnek, 's ór-szakaszaikat egy fertály mér földre küldik előre. Ezzel szemben allanak a' felkelők' órszakasszai. Rövid időn egy fő-üttközetre kerül ott a' dolog; mert a' felkelők nagy sokasággal gyűltek ott össze, és Garsden-felől, még mind-tsak gyűl az újj katonaság, mellyek már jobban vólnának felfegyverkezettve, mint elébb mondották.

A' Dziennik Powszechny (Híradó) azt mondja: "A' muszka főszállásról jött hivatali tudósítás, által, mellyet az utolsó burkus Status-Zeitung közöl, fontos tudósítást hallunk, t. i. hogy a' Muszkák a' felkelőknek egy szakasszát megverték, 500-at megöltek, 150 fogságha estek. Hogy a' Muszkák a' lázzadókat megverték, nem tsuda; a' Muszkák mindenütt győzedelmeskednek a' hivatali tudósításokban: de, fontos az, hogy a' felkelés északtól délig elterjed: mert Osmiana Litthónak a' gyomrában benn fekszik, Wilnán túl, délre. — A' Varsói Journálban e' van: Litthóból igen kedvező tudósítások érkeztek. Apr. 22-dikén, körül fogta Wilnát 14 ezer felkelő, kik a' Muszkáknak minden közléseiket elzárták ezen várostól. Kowno (Kauen) is körül van állva 5000 felkelők által. A' déli tartományokban-is mindenütt felpesdült a' nép.

A' máj. 5-dikén bevett törvény, mely a' litthói, Volhyniai 'sat felkelőket illeti, e' vólt: "A' Senatorok' és ország' Kö-

veteinek Kamarája 'sat., Végzi: 1) A' régi Lengyelország', a' Hertzegségek' és birtokok' mindegyik része, mellyek valaha azzal egybe voltak kaptsolva és Muszkaországhoz tsatoltattak, mely felkelt és magát az ország' felkeléséhez köti, ugyanazon szerkezetbe, a' mint feldarabolás előtt volt, ez utolsóhoz áll, és vissza lép saját jussaiba, mellyek semmi időmúlást (praescriptiót) nem szenvedhetnek. 2) Mindenütt, a' hol ezen birtokok' lakosai felkelnének, hogy magokat a' muszka uraság' alól kihúzzák, kiki az ezen tartományokban lakó, ki a' felkelés' kárára dolgozna, vagy a' tartományt ismét a' muszka fejedelmi páltza alá akarná adni; úgy nézessék mint áruló és mint olyt a' hadi törvényszék elébe kell állítani's megbüntetni. 3) Ezen végzés' végrehajtását a' nemzeti országlószékeknek és a' Generalissimusnak, kit-mennyire illet, által kell adni.

A' Státus Journálban van egy Levél a' lengyel hadsereg Gen. Szalánszterer, Prondzynski Generáltól, a' muszka hadsereg' Gen. stábja' fejéhez; a' lengyel főszállásról napszámolva máj. 1-sőjén; melyben ő a' muszka Generálnak, a' lengyel Generalissimus' nevében jelenti, hogy a' tsászári Ukas a' Litthóiak ellen, kik mint attjokfijai a' Lengyeleknek; kardot-fogtak, hogy bazájokat kiszabadítsák, ez utolsókat kénszeríti, Diebits Hadmarsalnak megjelenteni, hogy a' mondott Ukasban kiszabott büntetések' végrehajtásának, Lengyelország' részéről tromf lenne a' következése, 16,000 az ő hatalmában találtató muszka fogjok ellen, valamint azok ellen-is, kiket a' hadi viszonosság neki még kezébe fogna adni. És ha osztán a' megkeseredésnek valamely gradusa belépne, mely a' lengyel characterhez nem fér, az abból következő rettentő következesek, a' most élők'

és a' históriák' szemei előtt, egyedül azokra esnének vissza, kik ára először adtak okot.

A' lengyel határszélről, máj. 9-dikéről, írják ezt a' (hihető, költött) hírt, hogy a' lengyelországi muszka Fővezérséget Diebits Hadmarsaltól elvették volna, és Paszkewits Gróf Generálra bízták volna. — A' litthói felkelés hovatovább terjed; a' felkelők elfoglalták volna Minsket, 's elállották volna a' muszka hadsereg közléseit. Ezt a' környületet mondják a' muszka sereg' hátrálása' okának.

MUSZKAORSZÁG

Pétervár, ápr. 24. — Nem tsudálkozhatnak itt eléggé azon megvetésen (betszelenítésen) a' mint külső országi Journalok Muszkaország' hatalmát, a' lengyel táborozás-ólta kissebbtik; 's emlékeznek hasonló tónusra, midőn természet-és ereditő-akadályok, a' Törökök ellen fojt háborút, ennek a' kezdetén nehezítették. De ára-is emlékeznek, mimódon változatlan a' császárólóbb a' tsárák' hirtelen, tónussokat, 's a' Muszka' hadi-ditsősségét egekig emelték — suum cuique. Az akkori kimenetelhez-hasonlítva, senki-sem kételkedik itt az eddigvaló motskolódás' ditséretté-változásán; és hogy Európában, Muszkaország' magaviseletének ezelőtt megesmért nagyságát ismét ditsóitni fogják. Nem tréfa már most a' mi' országlószékünk' szándéka, a' lengyel felkelésnek véget-vetni, és olyan állapotot nem tűrni, mely, midőn Lengyelországot eltörli, a' szomszéd tartományok-is veszedelemben fofohatnak, és Muszkaország' nagyságát és hatalmát illető behatását a' világ történeteire, erőtelenithetné. Ha bár a' Diebits Hadmarsalra bizott egész hadsereg elveszne-is — ?!, mely a' hadi-történetek' legszerentsétleőbb fordulásánál is nembíhető marad; még-is elég katonaság van ezen pillantatban mozgásban,

hogy a' vesztesség kétszeresen kipótoltasék és a' muszka névnek tekintetet, valamint Európának hátorságban-léteit, egy demagógus felekezet intselkedései ellen, mely a' felkelés' tüzet mindenfelé felgyújtja, és a' lengyelországi égésnél-sem volt idegen, szerezzen. Soha-sem fog a' Tsászárgal rebellissékkal alkuba elegyedni, soha-sem fog revolútiós principiumokat mint magáit megismeréni, és magát a' nép' fejedelemségének alája vetni, melynek a' varsói politikus rajok (zenebonások) oly' örömost hódolnak. Ő azt gondolná, hogy ellenkező magaviselet által és olyan engedések által, a' maga' és a' haza' boldogságát felfordítaná. Minden oda-vezető javallatok elmellőztetnek tehát, ha bár legjobb szándékból erednének és akarmiféle módon gyámolgotódnának-is azok. Egyedül-tsak a' Lengyelek' alávettetésekkel fordulhat önállóan a' béke vissza, — borzasztó beszédek. — Hogy ez nem messze van, tökéletesen hiszik itt; ha bár a' Journálok meggyőzőhetetleneknek tartják és dítsérik-is a' lengyel hadsereget. — Azt beszéllek, hogy a' Tsászár rövid időn útra fog indulni. — A' belga ügyek-bajok foglalatoskodtatják foljvást a' mi' Kabinetunkat; mely, a' mint láttzik, az Oránje-Ház' követelését Belgaországra erőssen sürgeti.

TÖRÖKORSZÁG.

Itt következik két, egymással egészen ellenkező tziккеj, az első, a' bosnyák-határszélről, máj. 6-dikáról, a' másik Belgrádból 16-dikáról. A' külömbség 10 napot teszen; de a' történetek külömb-sége a' tsudálkozásig nagy volna. Melyik fog beteljesedni, — az utóbbi idő fogja megfejteni. —

Az Allgemeine Zeitungban, a' boszniai határszélről, máj. 6-dikáról e' van: "A' felkelés' előkapaszkodása a' Sultán' hatalma ellen, napról-napra veszedelmesebb.

Tsak egy végszakasztó győzedelem mentheti őtet meg a' bizonyos semmivé-lételettől; mert, 60,000 ember (?) benyomult már Sophiába az Aly-Bey' vezérlése alatt (kézzel fogható hazugság, tized-része is nagyon elég volna), és kész Konst.poljba menni, ha a' Porta nem teszi nyomon eleget a' felkelők' követeléseiknek és a' hozzá küldött ultimatumot minden feltétel nélkül be nem veszi. A' lázszasztók kívánják 1. A' rendes katonaság' elosztatását; 2. A' Jantsárok' seregének ismét helyre-állítást; 3. A' megölettetett és a' még élő Jantsárok' elfogalt Jóságainak vissza-adását; 4. az Ulemáktól elhúzott privilegiumok' helyre-állítást; 5. Az újj adó-controlleria' eltöröltetését, és 6. A' régi Intézetek' lemontatása-ólta szenvedett minden vesztesség' vissza-pótlását, valamint a' mostani hadi költség' vissza-fordítását. — Mindezek olyan feltételek, melyeket a' Sultán meg nem ígérhet; és a' melyeknek helybe-hagyása, sőt tsak egyetlen-egygyiknek elfogadása, neki, fejedelmi-székebe és életébe kerülne. Hanem, azt is nehéz által-látni, hogy-hogy menekedhetne ő meg a' nélkül, hogy a' pártütőknek engedéseket ne tegyen, minthogy ezek egyet-értenek a' fővárosiakkal; s ezekről jobban félhetni, mint a' külső ellenségtől. Azonkívül még, alig van az elrendelhető katonaság 10,000 ember, és, még ezek is siralmas állapotban vannak. Az európai tartományokból, nem várhat a' Sultán segítséget; Ádrianapoljban 's a' Balkán' nyúltában, az utolsó szerentsétlen haború-ólta, nagyon elidegenedtek az emberek a' Portától, 's a' birodalom' hajdani fővárosának, nem kell az Igazgató. A' Nagyvezír, a' ki egyedül vezérel, igazán szembetűnő katonai erőt, nem állíthatott ellene a' scutári Basának; és a' mint mondják, kegyelemre adta volna

ő fel magát ennek Monastirban, a' hova 3 hétig volt bekerítve, és azután nem sokára feje-vételett volna. A' Resid Basának, a' Porta' ezen legbívőbb és talán legügyesebb szolgájának végével, úgy látzik, elesett az ő' legutolsó gyámola, és Törökország, meglehet, egy rejtendő pártütésnek és fejtelenségnek indul. A' Serbusok, Albanusok, Bosnyákok felpesdült állapotban vannak, a' miből a' legrosszabb következtetik; és általjában azt állítják, hogy mindezeknek külső behatás az izgatója, és ezen durva néptörőkök minden törvényes rendnek, még az árnyéka' lerázására is felingereltettek.

Illyen környületes elő-adás után, ki tudná képzelni, hogy Belgrádból máj. 10-dikén ezt írhatják: "Már máj. 9-dikén este tudósítást hozott Monastirból egyenesen egy utazó, hogy a' Nagyvezír, Resid Mehmed Basa ápr. 21-dikén egy, 10,000-nyi pártütőkből álló sereget összerontott volna, melyből sok ezer ember elesett, megsebesítetett és fogságba esett. A' tudósítás bebizonyosodott későbbben a' belgrádi Basának, konst. polji ágensei által tett hivatali bejelentések által, hogy a' Nagyvezír, a' pártütőket Perlepe-nél formáson megverte. — Tegnapelőtt (máj. 14) tudósítást vett a' belgrádi Basa; egy postalegény által, kit a' nissai Primások küldöttek hozzája, hogy a' Nagyvezír, a' pártütőkön vett győzelem után Perlepe-nél, ennek hasznát-véve, a' scutári Basát, Derbendehane-nél elérte, és annyira leverte azt, hogy a' pártütést úgy nézhetni, mint végre-hajtottat; mivel a' pártütők mindent oda-hagytak és eloszlottak. A' scutári Basa nagy bajjal szabadúlhatott-meg. — Ezen váratlan tudósításra mindjárt oda-hagyta Karafeizi Aly-Bey Sophiát, sa' maga Ayanságába szaladt katonáival együtt. — Éppen most érkezik tudósítás, hogy az előbbi Nagy-

vezír Izzet Mehmed Basa, ki Philippopoljban katonaságot szedett, bement már azokkal Sophiába, és ott a' Nagyvezír' győzelmét inneplette, ki most a' pártütők üzésében foglalatoskodik. — Jó lesz utóbb emlékezni ezen két-színű tudósításokról együtt; — 60,000 pártütő csak Sophiában — együtt! —

Belgrádból írják ápr. 25-dikén a' slesiai Zeitungban, hogy a' scutári Basa, ki Sophiába bement, úgy látzik, felhagyott volna planumával, hogy maga menne a' Nagyvezír ellen, mégpedig az újj renddel nem-egyezhető számos felekezet' előadások' és kérelmek' következéséül, hogy először az ő' tartományokba Rumeliába és Macedoniába tsapjon-be. Most már, a' mint hiszik, mindjárt megyen Sophiába, és onnan, a' Nagyvezír egybekötetését a' fővárossal elvágja. Ezen okon küldött ő' a' vejének, kinek egyedül magának kell megállania a' Nagyvezír ellen, jóforma számú sereget Dibrába, mint törösséget. — A' Nagyvezír most is Bitogliánál áll, és nagyon megsaporodott, mint látók.

Belgrádi Levelek szerint, máj. 1-jéről, a' Nagyvezír, kit a' felkelők Bitogliába beszorítottak volt, megadta volna magát, élelem' nemléte miatt. — Görögországban, frantzia Orvosok' segedelme mellett, bevitték a' tehénhimlő-öltést.

ERDELYORSZÁG

A' deesi égésekről tett előbbi tudósítás' következéséül, jelentjük, hogy, a' Levél' berekesztésekor esett újj tűzilárma nem gyújtogatók által, hanem a' természet' változhatatlan rendes útján történt, a' nehéz-idő' (mendörgés) villámja botsátkozott-le a' Tzigányok között egy házra, 's egy benn találtat közzülök meg is ölt; kinél, szerentsére, nem volt több a' házban. Gyújtogatót, nem nyomozhattak még ki senkit. Máj. 30-dikán gyújtottak

még meg egy akkorig le nem fedett disznóolat, ugyanazon udvaron, a' hol 26-dikán kétszer, 27-dikén pedig egyszer ütött-ki a' tűz: de ennek, tsendes idő lévén, rossz következése, nem volt. Tsudálni lehet, hogy a' sok Strása közzül egy-se vette-észre a' gyújtót. — Ezentsapásnak az a' jó következése lett — dehuisset pridem — hogy Deesen számos házakat kezessége alá vett a' Tűzkármentő Társaság, az ő' kolosvári Ágensé Brandecker Úr által. — Az Úrnapi deesi vásár nem esett-meg, a' nagy villongás miatt

MAGYARORSZÁG

Pesti Lófuttatás 1851. Tsötörtökön máj. 26. délelőtt 11 óraker.

I. 6 paraszt-ló próbafulása 1400 öl. — Első: Reichl Ferentz Pesti lakos' 5 ezüstös fekete paripája Bogár. Lovag: Zelenka György, kapott 3 ezüst tallért. Második: Pap Audrás Pesti lakos' 7 e. f. p. Szártsa. 2 ezüst tall. Harmadik Rever Pál H. M. Vásárhelyi lakos 6 e. pej p. Miska. 1 ezüst tall. Terhök 90 fonton felül. Megfuták a pályát 3' 52" alatt.

II. Első hazafi díj 100 arany. 1600 öl, ismételve. Magyarhoni mén és kantza lovakra. Verseneztek: Brönnenberg Ur' 5 e. telivér világos pej ménje Schönbrunn, Koptsáni nevelés. T. 109 ft. — Gr. Nádasdy Tamás' 6 e. telivér sárg. k. Fortuna, Gr. Széchenyi István' nevelése. T. 111 ft, Lovagja: Douglas. — Gr. Széchenyi István' 5 e. telivér p. k. Anne Bouleyn, maga nevel. T. 107 ft. — Fortuna mint két ízben első, Schönbrunn második volt, —'s így a' díjt amaz nyeré. Megfuták a' pályát első ízben 4' 2" másod ízben 3' 59" alatt.

III. 6 parasztló próbafulása. 1400 öl. — Első Manó László, Félegyházi lakos 7 e. f. p. Boczi. Lovag: Fényes György. 3 ezüst tall. — Második: Reichel Ferentz' 5 e. szürk. p. Szajkó, 2 e. tall. — Harmadik: Manó László 5 e. f. p. Héjja. 1.

tall. Terhök mint fentebb. — 3' 31".

IV. Nákó díj 25 arany. 1600 öl ismételve. Szárazföldi mén és kantza lovakra. Verseneztek: Gr. Eszterházy Mihály 4 eszt. félvér pej ménje Whalebone, maga nevel. 102 ft. — Gr. Nádasdy Tamás 5 e. telivér sz. k. My Lady, Gr. Széchenyi István' nev. 107 ft. Lovagja: Douglas. — Gr. Széchenyi István' 4 e. félvér p. k. Elma, maga nevel. 100 ft. — My Lady mind két ízben első, Whalebone második volt, 's így a' díjt amaz nyeré. Megfuták a' pályát első ízben 4' 18" másod ízben 4' 2" alatt.

V. Második nevetlen díj 21 arany. 3000 öl. Magyarhoni m. és k. lovakra. Verseneztek: Gr. Nádasdy Tamás 6 e. félvér sötét pej k. Jerta Gr. Wallis nevel. 126 font. Lovagja: Douglas. — Gr. Széchenyi István' 5 eszt. félvér s. k. Daila, maga nevel. T. 110 ft. győzött Jerta. 3' 47".

A' két paraszt próbafulásnál feljegyzett lovak minden idej díjért futhatnak.

Az idő kedvezett, Jelenvoltak Ő ts. k. Fő-Hertzege a' Nádorné, 's ő kir. Fő-Hertzege Estei Ferdinánd M. O. Hadi Fő-Kormányzó, — és számos egyéb nézők.

Az idej II-dik Lóverseny Vasárnap, május' 29-dikén d. u. 4 óraker fog tartatni; — Ugyan az nap d. e. 9 óraker a' Magyarországi Állattenyésztő Társaságnak Közülése lesz a' Nemzeti Lóiskolában. A' Lóárverések ugyanott jú. 4-dikén és 9-dikén mennek végbe; — az Állatmutatás és paraszt kantzák jutalmazása szinte jún. 4-dikén.

ÜNNEP JELENTÉS

A' Híradó és Társalkodó-felől. — Ha akadna — fél-esztendei sürgetés után, a' ki ezt a' dolgot magára vállalná; a' mostani R. dactio annak Jánna által azt az egynehány pengő forintot, a' mit a' jövő fél esztendőre előre befizettek. Külömben kész azt kinekinek vissza adni.